

Svar

Valmotioner

**TILLSAMMANS
FÖR JÄMLIKHET**

Vänsterpartiets 43:e kongress

C2

I motionen föreslås att dagordningens punkt 15a utgår och att det beslutas om att hålla en extrakongress för val av partiordförande.

Denna kongress är sammankallad för att välja ny partiledning och anta ett strategidokument. Det vore dåligt att lyfta ut ordförandevalet från dagordningen av en rad olika skäl. Vi delar inte motionärens bild av processen eller att det skulle behövas mer tid för att få fram fler kandidater till posten. Processen för att kandidera har varit demokratisk och transparent. På grund av pandemin har nomineringstiden dessutom förlängts varför det funnits särskilt gott om tid att nominera ordförandekandidater. ”Det är inte heller så att flera kandidater med automatik betyder att det blir en bättre process. Det centrala är att alla medlemmar har samma rätt att kandidera till alla uppdrag och att kongressen är demokratisk och representativ. Detta är väl uppfyllt i denna process.

Vänsterpartiets nomineringsprocess innebär att distrikt, partiföreningar och enskilda fritt kan nominera personer till posten som partiordförande och ingen partimedlem är förhindrad att kandidera till detta uppdrag.

Motionens förslag om att skjuta upp ordförandevalet i 1,5 år innebär inte bara ett stadgebrott, partistyrelsen anser även att det försämrar interndemokratien och riskerar att försvaga Vänsterpartiets ställning i svensk politik.

Partistyrelsen föreslår
att motion C2 avslås

D4

I motionen föreslås att kvoteringsparagrafen i stadgarna, § 21, ändras så att inget kön skall vara representerade i valda organ och på förtroendeposter med mindre än 40 procent om inte synnerliga skäl förhindrar detta, och att stadgan formuleras könsneutralt.

Vänsterpartiet har sedan länge arbetat internfeministiskt för att stärka jämställdheten i partiet. Utgångspunkten är att patriarkatet är ett problem som kommer synas, i mer eller mindre hög utsträckning, i varje organisation. Detta mönster återspeglas också i hur mäns respektive kvinnors kompetenser och insatser bedöms.

Det är, ur både samhälls- och organisationssynpunkt, inte ett problem om en styrelse skulle bestå bara av kvinnor. En sådan styrelse skulle inte verka i ett samhälle som överallt annars reproducerar samma sorts maktstrukturer. Den har antagligen inte valts med den representationen för att det funnits ett maktmönster där män som grupp är i underläge och den kommer antagligen inte bidra till att stärka några sådana maktmönster i nästa led heller. Partistyrelsen utgår från principen att medlemmarna bör vara fria att välja sina företrädare så långt som möjligt. Problemet med att patriarkala maktstrukturer reproduceras också i Vänsterpartiet är ett skäl som väger tungt nog att begränsa det valet. Risken att det skulle uppstå motsatta maktstrukturer är det inte.

Partistyrelsen föreslår
att motion D4 avslås

D5

Motionen föreslår att en ny mening införs först i § 21, ”Vid val till olika uppdrag och poster inom Vänsterpartiet skall vi sträva efter en jämn könsfördelning.”.

Den föreslagna formuleringen speglar i allt väsentligt den efterföljande, nuvarande formuleringen av stadgan, men innebär också en motsägelse i och med valet av ordet ”sträva”. Den nuvarande formuleringen av stadgan är tydlig i sitt syfte, och fyller väl den avsedda funktionen.

Partistyrelsen föreslår
att motion D5 avslås

D6

I motionen föreslås att stadgarnas § 21 utvidgas, så att inte bara kvinnor omfattas av en kvoteringsregel, utan också arbetare med yrken normalt sett organiserade inom LO. Vänsterpartiets mål är alla människors befrielse från förtryck och exploatering. Vi tar den striden med utgångspunkt i hur samhället fungerar och hur maktstrukturerna faktiskt ser ut, men vi gör det inte med utgångspunkten att var och en bara kan representera sina egna erfarenheter. Det är viktigt att vi alla tar gemensamt ansvar för att representera varandra oavsett bakgrund och vardag.

Vi är ett parti som välkomnar alla. Det är både en konsekvens av vår syn på solidaritet och en viktig politisk strategi. Ju mer vänsterns värderingar blir hegemoniska, desto större möjlighet har vi att skapa ett rättvist samhälle för alla.

Partistyrelsens utgångspunkt är att Vänsterpartiet skulle kunna ha betydligt fler medlemmar och förtroendevalda som är LO-arbetare. Arbetet med detta pågår ständigt, och aktiva insatser i olika former har genomförts och kommer fortsätta genomföras. Ett fackligt nätverk, som har i uppgift att särskilt verka för att organisera fler LO-medlemmar i Vänsterpartiet, finns sedan en längre tid tillbaka. Kongressen 2016 beslutade att en facklig-politisk sekreterare ska anställas på partikansliet, vilken nu är på plats. Ett omfattande arbete med nya facklig-politiska studier har sjuösatts. Möjlighet finns att enligt stadgarnas § 25 bilda särskilda branschföreningar som specifikt kan organisera särskilda yrkesgrupper eller medlemmar i olika fackförbund – en möjlighet som framförallt nyttjats av LO-anslutna medlemmar.

I partistyrelsens förslag till strategidokument som behandlas på denna kongress uttrycks målsättningen att år 2030 ska minst 50 procent av alla i arbetaryrken se sig som vänster, och minst 20 procent ska sympatisera med Vänsterpartiet. Förtroendevalda med arbetaryrken eller bakgrund i sådant yrke ska synliggöras.

Vänsterpartiets stadgar innehåller idag en könskvotering, som innebär att i valda organ och på förtroendeposter skall minst 50 % vara kvinnor (§ 21). Partistyrelsen ser flera skäl till att inte införa en kvotering av LO-arbetare motsvarande könskvoteringen.

Ett är att Vänsterpartiet ser könsmaktsordningen som en grundläggande maktkonflikt. Det finns förstås maktstrukturer och potentiella konflikter mellan LO-arbetare, tjänstemän och

akademiker också, men det är något helt annat än det Vänsterpartiet ser som den grundläggande klasskonflikten, den mellan arbete och kapital. Vi har inget problem med stora kapitalägare som dominerar våra valda organ.

Principen att alla medlemmar har lika rätt att kandidera och väljas till förtroendeuppdrag väger tungt i Vänsterpartiet. Hittills är internfeminismen det enda andra intresse som vi bedömt väga så tungt att det i viss mån kan åsidosätta den principen.

Ett annat skäl är att det är svårt att göra en klassanalys på individnivå som går att använda som grund för kvotering. Det skulle ofta finnas svårlösta gränsfall. Hur skulle vi se på den som arbetat nästan ett helt yrkesliv i ett LO-yrke, men som nu tagit ett tjänstemannajobb? Eller på studenten med överklassbakgrund som arbetar extra på posten?

Partistyrelsens uppfattning är att kvotering är fel väg att gå. Ett mer aktivt arbete för att värva fler medlemmar och välja fler förtroendevalda som är LO-arbetare, och att synliggöra dessa, skulle däremot kunna betyda mycket.

Partistyrelsen föreslår
att motion D6 avslås

D18, D19, D20, D21

I motionerna föreslås att stadgarna ändras så att kongressen kan eller ska välja två ordförande. Motion D20 föreslår att det ska stadgeregleras att minst en av ordförandena ska vara kvinna. Motionerna D20 och D21 föreslår att två ordförande ska väljas redan denna kongress. D21 föreslår att en ordförande väljs på fyra år, och en på två år, för att sedan växelvis kunna välja nya ordföranden varje kongress.

Förslag om delat ordförandeskap har diskuterats på kongresserna 2006, 2010, 2012 och 2014, men har avslagits. Inför kongressen 2012, då diskussionen var mer intensiv än tidigare, till stor del på grund av att det då fanns flera ordförandekandidater, anförde den dåvarande partistyrelsen i sitt motionssvar bland annat följande.

”Partistyrelsen menar att partiets nuvarande ledningsorganisation i allt väsentligt fungerar väl. (...) Stora eller principiellt viktiga förändringar bör bara göras då det är nödvändigt för att komma till rätta med allvarliga brister och besluten bör fattas efter en seriös beredning. Det ligger ett demokratiskt värde i att de organisatoriska formerna i väsentliga delar är stabila över tid. Organisationsförändringar för sin egen skull eller för att ”pröva något nytt” riskerar alltid att skapa nya problem och brister utan att komma åt de gamla. En så genomgripande förändring som ett delat ordförandeskap innebär, förutsätter dels att det finns allvarliga problem som inte kan lösas inom nuvarande stadgar, dels att modellen med delat ordförandeskap på goda grunder kan antas lösa dessa problem. Partistyrelsen menar att inget av dessa krav är uppfyllda. Tvärtom innebär ett delat ordförandeskap en risk för att nya problem skapas. (...) Avslutningsvis vill partistyrelsen framhålla att partiets ledning inte enbart består av partiordföranden. Vice ordförande, partisekreteraren och samtliga ledamöter i partistyrelse och verkställande utskott deltar utifrån sina förutsättningar med kunskaper, erfarenheter och kontaktytor i partiets ledning. Riksdagsledamöterna företräder partiet i media och på andra sätt i så stor utsträckning som är möjligt. Arbetet

med att representera och leda partiet fördelas redan i dag på ett stort antal personer, dels för att skapa rimligare arbetsförutsättningar för partiordföranden men framför allt för att det innebär ett bättre ledarskap.”

Det är däremot viktigt att partiet på alla sätt arbetar för att tydligare lyfta fram kvinnor som talespersoner i riksdagen och på ledande befattningar inom partiorganisationen. Det måste finnas en tydligare koppling till vårt feministiska arbete, till det som syns visuellt för allmänheten. Annars riskerar vår trovärdighet att kraftigt urholkas. Vi har ett jobb att göra för att tydliggöra att vi är ett feministiskt parti.

Partistyrelsen anser inte att det övertygande har visats att ett delat ordförandeskap innebär några stora fördelar och att de argument mot delat ordförandeskap som framförts i debatten alltså är giltiga och starka. En genomgripande organisatorisk förändring av partiets högsta ledning och representation riskerar dessutom att skapa osäkerhet både internt och externt om förändringens syfte, innebörd och eventuella politiska betydelse, vilket vore särskilt betänkligt inför en valrörelse.

Att välja två ordförande vid samma kongress som eventuellt skulle fatta beslut om delat ledarskap skulle innebära att valet av en av dem inte beretts innan. Detta skulle ge ett demokratiskt underskott i valet, och innebära att den ena ordföranden skulle sakna ett reellt och förankrat stöd i medlemskåren. Det är därför olämpligt att välja två ordförande även av detta skäl.

Vänsterpartiet genomför som regel personval vid varje partikongress. Att övergå till en ordning där enskilda förtroendevalda innehar sitt uppdrag i vad som idag motsvarar flera mandatperioder utan omval minskar medlemsdemokratin jämfört med nuvarande ordning, och vore ett avsteg från partiets organisationsmodell.

Partistyrelsen föreslår att motionerna D18, D19, D20 och D21 avslås

D23

Motionen föreslår olika begränsningar i antal mandatperioder en förtroendevald kan inneha samma uppdrag. D23 föreslår bland annat att mandatperioder i EU-parlamentet och riksdag, såväl som antal år som förtroendevald inom partiorganisationen ska begränsas. Tanken på en rotationsprincip har återkommit i motioner och diskussioner på flera kongresser. Inför kongressen 2016 hade partistyrelsen i uppdrag att utreda om man skulle stadfästa en rotationsprincip, efter att man på tidigare kongresser hade beslutat om rekommendationer. I utredningen kom man fram till att det inte var vanligt med personer som satt längre än 3 mandatperioder. Man kom också fram till att vikten av förnyelse behöver vägas emot den fundamentala demokratiska principen att medlemmarna har rätt att fritt och så långt som möjligt utan restriktioner utse sina företrädare. Den utredningen kom fram till att det finns starka skäl att inte stadfästa den principen.

I nuvarande stadgar står ”§ 19. Vid nominering av kandidater till partiets ledningar och parlamentariska uppdrag betraktas alla mandat som obesatta och alla kandidater

behandlas likvärdigt.

Partiet eftersträvar spridande av uppdrag och kontinuerlig förnyelse av valda organ och parlamentariskrepresentation.”. Partistyrelsen menar att grundinställningen i § 19 i allt väsentligt präglar partiets personval. I de fall där det finns problem med det, går det att hänvisa till rekommendationen från kongressen 2012, som löd ”att partiet verkar för att heltidspolitiker lämnar platsen efter 3 mandatperioder.”

Därför ser partistyrelsen inga tillräckligt tungt vägande skäl för att införa fler direkta restriktioner i medlemmarnas rätt att kandidera till partiets poster och fritt välja sina företrädare.

Partistyrelsen föreslår
att motionerna D23 avslås

